

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

בע"ה
כסלו תשע"ו

"באור פניך"
לומדים, כותבים וחיים לאור התנ"ך

מורים ומורות, תלמידים ותלמידות יקרים שלום רב!

תורתנו היא מן העולם ועד העולם, תורת נצח שניתנה בהר סיני לפני אלפי שנים ומקרינה על חיינו בהווה ולעתיד לבוא.

ברצוננו להעמיק את הקשר של תלמידינו ותלמידותינו לתורה ולפרשניה, לחזק את המודעות לחיבור שבין ערכי הנצח לחיי ההווה, ובמקביל גם לפתח את יכולות החקר והכתיבה של תלמידינו ותלמידותינו. האופן שבו נקדם זאת הוא תחרות נושאת פרסים, של כתיבה עיונית בתנ"ך יחד עם ביטוי אישי.

תהליך:

כל תלמיד ותלמידה בכיתות ט'-י"ב מוזמן להעמיק ולכתוב מאמר עיוני עם ביטוי אישי על פרק או נושא שיבחר מהתנ"ך. יתקבלו בשמחה גם מאמרים שנכתבו במסגרת הערכה בית-ספרית ביחידת 2014 או ביחידות ההגבר.

בתי ספר יבחרו עד שלושה מאמרים מצטיינים אותם יגישו לוועדה מחוזית.¹

3 מאמרים מצטיינים מכל מחוז יצוינו בטקס מחוזי ויוגשו לוועדה ארצית.

הוועדה הארצית תבחר את שלושת המצטיינים הארציים.

פרסים:

1. 3 תלמידים / תלמידות מצטיינים, מכל מחוז, ישתתפו במחנה העולמי לנוער של חידון התנ"ך.
2. המאמר של שלושת המצטיינים בכל מחוז ציון, יהיה ההערכה המלאה לציון הבגרות ביחידה הרלוונטית.
3. חלוקת תעודות הצטיינות ושי בסך 1,500 ש"ח, לשלושת המצטיינים הארציים, תהיה בחידון התנ"ך העולמי לנוער במעמד ראש הממשלה ושר החינוך.

לז"ז:

ארוע השקה: חנוכה, חידון התנ"ך העולמי למבוגרים, יום רביעי כ"ז בכסלו (9.12.15)

סיום כתיבה בית ספרית והגשת 3 עבודות מצטיינות: י"ג באדר א' תשע"ו (22.2.16)

¹ הגדרת מחוז היא כמו בחידון התנ"ך. בתי הספר של המחוז ההתיישבותי יפוצלו למחוזות הסמוכים. מחוזות מנח"י וירושלים יפעלו יחדיו.

מדינת ישראל

משרד החינוך

מנהל החינוך הדתי

הפיקוח על הוראת התנ"ך

סיום של תהליכי המיון במחוזות: י"ב באדר ב' תשע"ו (22.03.16)
סיום עבודת הוועדה הארצית: עד ב' בניסן תשע"ו (10.4.16)
טקס חלוקת התעודות למצטיינים: חידון התנ"ך העולמי לנוער, יום העצמאות ד' באייר תשע"ו
(12.5.2016)

ציפיות מהמאמר:

עיקרו של המאמר היא עיון מעמיק בנושא או בשאלה מהתנ"ך בעקבות פרשניו הראשונים והאחרונים. בעקבות העיון, יציע הכותב היבט אקטואלי של הנושא הנידון (רעיוני, ערכי, היסטורי, חוויתי-אישי).

- בפתיחת המאמר יוצג הנושא, שאלה מרכזית שתידון, והתייחסות קצרה להיבט האקטואלי.
- גוף המאמר יכלול עיון בתנ"ך ובמפרשיו (עיון בלפחות שלושה פרשנים ובמאמר אחד), בניסיון להתחקות אחר התייחסויות לשאלה המרכזית. יש להביא ראיות מתוך דיוק בלשון הכתוב בפרשנים. ניתן לבטא עמדה אישית ולבסס אותה.
- בסיכום המאמר יהיה סיכום של התוכן הנלמד ושל החיבור לחיים, כמו כן תהיה רפלקציה של הכותב על תהליך הכתיבה.

אין צורך לחדש חידוש, די בסיכום איכותי של נושא.
ההיבט האקטואלי צריך לנבוע מעיון בפשט ובפרשנים.
בי"ס יכול להתייחס למאמרים אלו כחלופת הערכה פנימית² (לכלל התלמידים או לחלקם).
אנו מצפים שחקר וקתיבה הנעשים מתוך הבנת קדושת ספרי הקודש, ומתוך אמונה בערכיהם הנצחיים, יניבו פרי ברכה.
מטרת הכתיבה היא להעניק לתלמיד הזדמנות לקחת חלק ביצירת "תורה דייליה" (תורה שלו) ולכן חשוב לעודד את התלמידים הכותבים לבנות מהלך משלהם בניסוח שלהם, ולהבחין באופן ברור בעבודתם בין ציטוטים וסיכומים ממקורות מידע שונים לבין הניסוח שלהם.

דגמים אפשריים:

- עיון ברעיון מרכזי שעולה בפרק.
 - הצגת דילמה מרכזית שעולה בפרק.
 - עיון במחלוקת פרשנים.
 - השוואה בין פרקים בעלי מכנה משותף.
- לאחר העיון, על פי אחד הדגמים הנ"ל, תיעשה השלכה של הרעיון המרכזי לחיינו.
ניתן להציע דגמים נוספים בתאום איתנו.

² ערך החלופות הוא 40% מהציון בכיתה י', ו-50% ביחידות ההגבר. כאמור לעיל, עבור שלושת המצטיינים בכל מחוז, ציון המאמר יהיה 100% של הציון לבגרות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

נושאים לדוגמא:

קין והבל, עקדת יצחק, חפני ופנחס, דוד ויונתן, פילוג המלוכה, דמותו/ה של ... , חלומות בספר בראשית, מנהיגות.

הגשת המאמרים:

היקף העבודה: 3-5 עמודים. כתב david, גודל 12, רווח של שורה וחצי.
המאמרים יוגשו באופן מקוון באתר ללמוד וללמד (קישור ייפתח בתחילת חודש אדר א').

סיוע למורים בהנחיית תלמידים:

אנו מציעים למורים אפשרות להתייעצות טלפונית ואף למפגשים בהם ירכשו כלים להנחיית תלמידים בכתיבת מאמר. בעניין זה ניתן לפנות למרים רייסלר: 054-5496200.

אנשי קשר לשאלות והבהרות בעניין התכנית:

רכזת התכנית מטעם החמ"ד – אסתר גרוסברג 054-5913326.

מחוזות		נציגי מפמ"ר תנ"ך		נציגי מנהל חברה ונוער חמ"ד	
צפון	מוריה רלב"ג	050-5229947	מיכל כהן	052-2596454	
				052-3799259	
דרום	סיגל שילה	052-6024264	שמעון ביטון	050-4040511	
מנח"י	נעם שלזינגר	050-4441836	טלי פריס	052-8119718	
ירושלים	נדב פרייזלר	052-7322256	דבורי חשין	050-9094141	
תל אביב מרכז	יפעת ברויאר	054-7106669	שירי בראון	054-5710700	
			אביבית קאץ	050-6288995	

בברכה

יהודה טרופר שושי שפיגל איציק בן-אבי אסתר גרוסברג
מפמ"ר תנ"ך בחמ"ד מפקחת ארצית חינוך ממונה תכניות חינוכיות מדריכה ארצית בתנ"ך
חברתי בחמ"ד מנהל חברה ונוער ורכזת "באור פניך"

העתקים:

אברהם ליפשיץ – ראש מנהל החמ"ד
דני רוזנר – מנהל מנהל חברה ונוער
מיכל דהאן – סגנית ראש מנהל החמ"ד
רם זהבי – מפ"א תיכון בחמ"ד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

קריטריונים להערכת המאמר

נושא המאמר _____
שם התלמיד/ה _____

המדד	משקל יחסי	קריטריונים להערכה	הערכה	ממוצע	ניקוד
ההגשה (צורה וסגנון)	15%	המאמר כולל את כל המרכיבים ע"פ ההנחיות (5%)			
		המאמר כתוב בעברית תקינה (5%)			
		המאמר ערוך ומוגש באופן מסודר (5%)			
החלק העיוני	70%	המאמר מתייחס לכל היבטי הנושא המוגדר (35%)			
		נעשה שימוש מעמיק במקורות ע"פ ההנחיות (20%)			
		הכתיבה בהירה מדויקת ועניינית (15%)			
ההיבט האקטואלי ורפלקציה	15%	ההיבט האקטואלי תואר באופן מעמיק ומשמעותי (5%)			
		ההיבט האקטואלי נובע מהתוכן הנלמד (5%)			
		רפלקציה מעמיקה על התהליך (5%)			

משוב כללי: _____

ציון העבודה _____ תאריך _____